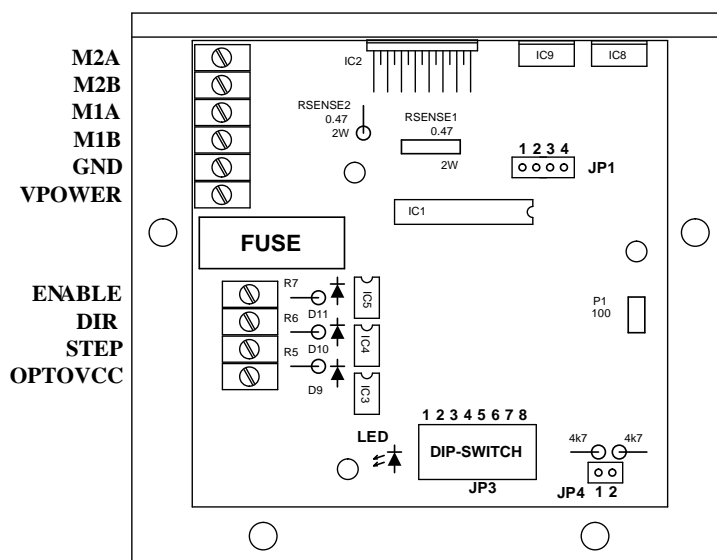

Bipolar Stepper Driver 2 használati utasítás

Köszönöm, hogy az én általam készített léptető motor meghajtó elektronikát választotta ! Mielőtt üzembe helyezné, kérem olvassa végig ezt a használati utasítást, néhány szabály be nem tartása az elektronika illetve a meghajtott motor azonnali tönkremenetelét okozhatja. Amennyiben nem közvetlenül tőlem vásárolta az elektronikát amennyiben úgy gondolja néhány sorban tájékoztasson adatairól, felhasználási módjáról, esetleges változtatási javaslatairól (azaz regisztráljon), ez használt elektronika esetében is megtehető.

- meghajtás üzemmód: bipoláris "recirculating chopper drive"
- chopper frekvencia névlegesen: 21 kHz
- tápfeszültség tartomány: 20 - 40 V szűrt DC egyenfeszültség (VPOWER)
- javasolt tápfeszültség: 24 V (AC effektív) kimeneti feszültségű hálózati transzformátor, egyenirányítva és megfelelő méretű kondenzátorral simítva.
- fázis-áram tartomány: 62.5 mA - 2 A
- fázis-áram beállítás 5 db DIP kapcsolóval (JP3, 4-8), 32 pozíció, 62,5 mA áramérték ugrás, finom állítási lehetőség trimmerpotencióméterrel (P1)
- fázis-áram beállítást ellenőrző mérőpont (JP4)
- fázis-áram értéke a mérőponton mért feszültségből: $I [A] = U_{vref} [V] / 0.47 [\Omega]$
- teljes és fél lépéses üzemmód (full / half step mode) DIP kapcsolóval választható (JP3, 2)
- power save üzemmód: (DIP kapcsolóval engedélyezhető illetve tiltható), engedélyezett esetben amennyiben nem érkezik léptető impulzus a léptetőjel bemenetre (0.5 s -on belül) akkor a motor árama a beállított érték kb. 50 % -ára csökken, ezen állapotot sárga LED (LED) jelzi, ebben az állapotban az elektronika áramfelvétele és a hőleadás kisebb, azonban a meghajtott motor tartónyomatéka is kevesebb.
- opto-csatolóval elválasztott bemeneti jelek: step (léptetés impulzus), dir (irány), enable (engedélyezés).
- opto-csatolási elrendezés: 5 V tápfeszültséghez (OPTOVCC) méretezett soros belső ellenállások a bemeneti fokozatban, opto bemenetek polaritás védelme diódával, 5 V -os TTL kompatibilis kimenetről és 5 V tápfeszültségről használva (OPTOVCC) az optikai bemenetek névleges árama: 7 mA
- opto-csatolók maximális megengedett bemeneti árama 40 mA.
- opto-csatolt engedélyező (enable) jel nem feltétlenül szükséges: amennyiben ezt a vezérlő nem tudja biztosítani, DIP beállítással (JP3, 3) az elektronika "forced enable" üzemmódban üzembe helyezhető.
- védelem: a bemeneti tápfeszültség biztosítékkal védett, a biztosítékot a motor beállított áramához illik igazítani, javasolt biztosíték méret: gyors biztosíték a motor beállított fázis-árama x 1.4 értékben
- maximálisan alkalmazható biztosíték: 4 A
- teljesítmény fokozat belső védelme: hőmegfűtás elleni védelem (over temperature)

- alkalmazható motortípusok:
  - bipoláris 4 kivezetéses motor
  - unipoláris 6 kivezetéses motor soros és feles üzemmódban
  - unipoláris 8 kivezetéses motor párhuzamos, soros és feles üzemmódban
- nem alkalmazható motortípus: unipoláris 5 kivezetéses motorhoz nem alkalmazható
- home LED kimenet (JP1, 3), alacsony áramigényű LED (2 mA) meghajtására, aktív amikor a vezérlő a 4/8 lehetséges léptetési fázisból (full / half step mode) a 0-ás sorszámút foglalja el (ami alapértelmezett reset után)
- sync kimenet (JP1, 1), több ilyen meghajtó elektronika chopper frekvenciájának összehangolásához
- az elektronika mérete alumínium hűtőfelülettel: 50 x 110 x 105 mm.

A csatlakozók bekötését az elektronika üzembe helyezése előtt duplán kell ellenőrizni, mivel helytelen bekötés az elektronika tönkremeneteléhez vezet. A motor földeléséről (GND) külön gondoskodni kell 24 V DC tápfeszültség fölött a motort földelés nélkül üzembe helyezni tilos.

FONTOS: az elektronikában illetve a motor kimeneten működés közben magas feszültség jelenhet meg, ami áramütést is okozhat. Feszültség alatti elektronikába nyúlni, illetve a motor kivezetéseket üzem közben bontani tilos.

DIP (JP3) kiosztása (számozás az ábra szerint balról jobbra 1..8)

1.	power save engedélyezés	ON	engedélyezett power save mode, amennyiben 0.5 s -on belül nem érkezik léptető (step) jel, akkor a motor árama 50 % -al csökken
		OFF	nem engedélyezett power save mode
2.	teljes/fél lépés üzemmód	ON	full step mode (teljes lépés üzemmód)
		OFF	half step mode (fél lépéses üzemmód), javasolt üzemmód
3.	forced enable (kényszer engedélyezés)	ON	a motor meghajtás engedélyezve, az optocsatolt ENABLE bemenet állapotától függetlenül
		OFF	a motor meghajtás engedélyezését az optocsatolt enable bemenet biztosítja

A DIP kapcsolók állapota (a fenti ábra vonatkozásában felfelé illetve lefelé megnevezéssel), kikapcsolt állapot (OFF) amikor a beállító pöckök lefelé, bekapcsolt állapot (ON) amikor felfelé helyezkednek el, általában legalább az egyik állapotot a DIP kapcsolóra nyomtatott felirat is jelzi (kivételtől függően).

MOTOR ÁRAM BEÁLLÍTÁS (DIP)

3.	forced enable	OFF	kikapcsolt motor áram (ha az opto enable bemenet is inaktív)
		ON	motor bekapcsolva, fázis-áram összetevő: 62,5 mA
4.	fázis-áram összetevő	ON	62,5 mA
5.	fázis-áram összetevő	ON	125 mA
6.	fázis-áram összetevő	ON	250 mA
7.	fázis-áram összetevő	ON	500 mA
8.	fázis-áram összetevő	ON	1000 mA

A motor fázisainak árama a 4..8 DIP kapcsolók által beállított áram értékek összege plusz 62.5 mA amennyiben a motor engedélyezett üzemmódban van (enable), ami elérhető a 3 -as DIP kapcsoló ON állásba hozásával, illetve ennek kikapcsolása esetén az opto csatolt ENABLE bemenet aktiválásával. Amennyiben a motor ezen módok valamelyikén nincs engedélyezve akkor fázis árama nulla.

Amennyiben a motorra a "power save" üzemmód engedélyezve van (JP3, 1) és az elmúlt 0,5 s -ban nem érkezett step jel az elektronikához, akkor a motor áram kb. 50 % -al csökken, ezt az állapotot sárga LED (LED) jelzi. A motor fázisáramának beállított értéke a Vref (JP4) mérőponton ellenőrizhető. A mérőpont belső ellenállása 2 x 4,7 kΩ ezért az ellenőrzéshez minimum 1 MΩ bemeneti ellenállású mérőműszer szükséges (pl. digitális multiméter).

A mérőponton mért feszültség az aktuálisan a motor áramának beállítására szolgáló referencia feszültség, azaz aktív "power save" üzemmódban (a sárga LED jelez) a csökkentett motor áramnak megfelelő érték. Ezért a motor áramának mérőponti ellenőrzéssel történő beállításához javasolt a power save üzemmódot tiltani. ($I_{\text{fázis}} [\text{A}] = U_{\text{vref}} [\text{V}] / 0.47 [\Omega]$)
 Motor fázis áram beállítási példa 1 A fázis-áramhoz: 3 - ON (illetve OFF , ha majd a motor engedélyezését az optocsatolt "enable" bemenet biztosítja), 4 - ON, 5- ON, 6 - ON, 7 -ON, 8 - OFF (62.5 mA + 62.5 mA + 125 mA + 250 mA + 500 mA = 1 A).

FONTOS: amennyiben a motor áramát állítjuk az Uref mérőponton történő feszültség ellenőrzéssel, a power save üzemmódot a DIP kapcsolóval tiltuk le (a sárga LED ne jelezzen), ellenkező esetben előfordulhat, hogy a készenléti állapot áramát állítjuk be a motor specifikációjához, viszont a normál üzemi áram ennek közel duplája ami a motor tönkremenetelét okozhatja.

SYNC és HomeLED (JP1) kimenetek, (számozás az ábra szerint balról jobbra 1..4)

1.	SYNC	több azonos típusú léptetőmotor meghajtó fokozat chopper frekvenciájának szinkronizálásához használható csatlakozási pont
2.	GNDTEST	GND referencia pont SYNC kimenethez, 4,7 kΩ soros ellenállással védett
3.	HOMELED	"low current" (2 mA) LED (-) pontjának csatlakozási pontja mely a léptetőmotor léptetési fázisai közül a 0-ás állapot jelzésére szolgál, 470 Ω soros ellenállással védett
4.	VCCTEST	a HOMELED (+) pontjának csatlakozási pontja, 470 Ω soros ellenállással védett

VREF (JP4) referencia feszültség ellenőrző pont (számozás az ábra szerint balról jobbra 1..2)

1.	VREFTEST	fázis-áram beállítást ellenőrző mérőpont, 4,7 kΩ soros ellenállással védett
2.	GNDTEST	GND referencia pont VREFTEST kimenethez, 4,7 kΩ soros ellenállással védett

A motor fázis-áram értéke a mérőponton mért feszültségből: $I [A] = U_{vref} [V] / 0.47 [\Omega]$

MOTOR ÉS TÁPFESZÜLTÉG CSATLAKOZÓ (számozás az ábrán fentről lefelé)

1.	M2A	motor 2-es tekercs A csatlakozási pont
2.	M2B	motor 2-es tekercs B csatlakozási pont
3.	M1A	motor 1-es tekercs A csatlakozási pont
4.	M1B	motor 1-es tekercs B csatlakozási pont
5.	GND	GND - tápfeszültség [-] csatlakozási pont
6.	VPOWER	tápfeszültség [+] csatlakozási pont

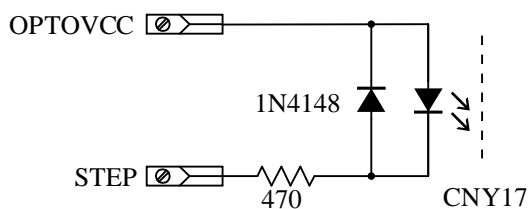
Amennyiben a motor bekötése után annak forgásiránya fordított (a DIR jel értékét is figyelembe véve) akkor az az egyik fázis tekercs polaritásának megfordításával megcserélhető (például az M2A és M2B ponthoz csatlakozó vezetékek felcserélésével). Figyelem: amennyiben mindkét tekercs (M2A/B, M1A/B) vezetékét megcseréljük, akkor ezzel duplán fordítjuk meg a forgásirányt, azaz összességében a forgásirány nem változik.

A csatlakozók bekötését az elektronika üzembe helyezése előtt duplán kell ellenőrizni, mivel helytelen bekötés az elektronika tönkremeneteléhez vezet. **FONTOS: A motor földeléséről (GND) külön gondoskodni kell !** 24 V DC tápfeszültség fölött a motort földelés nélkül üzembe helyezni tilos. **FONTOS: A tápfeszültség bekötésénél a polarításra ügyelni kell, fordított polaritású bekötés esetére a vezérlő nem védett !** A bemeneti tápfeszültség biztosítékkal védett, a biztosítékot a motor beállított áramához illik igazítani, javasolt biztosíték méret: gyors biztosíték a motor beállított fázis árama x 1.4 értékben. Maximálisan alkalmazható biztosíték: 4 A.

BEMENETI JELEK (számozás az ábrán fentről lefelé)

1.	ENABLE	engedélyezés, a motorok működtetéséhez az elektronikát engedélyezni kell, ez történhet ezen bemenettel, illetve felülírható "forced enable" a (JP3, 3) DIP kapcsolóval
2.	DIR	irány, motor léptetési irány választó bemenet
3.	STEP	motor léptető impulzus bemenet
4.	OPTOVCC	az enable, dir, step, bemenetek optocsatolóval elválasztottak, az optocsatolók üzemeléséhez terhelhető referencia pontként ezen bemenet szolgál, javasolt tápfeszültség 5 V, ekkor az optocsatolók névleges árama 7 mA

Az optocsatolók bemeneti árama névlegesen 7 mA (5 V -ről üzemeltetve), maximális megengedett bemeneti árama 40 mA. A bemeneti enable jel nem feltétlenül szükséges: amennyiben ezt a vezérlő nem tudja biztosítani, DIP beállítással (JP3, 3) az elektronika "forced enable" üzemmódban üzembe helyezhető.

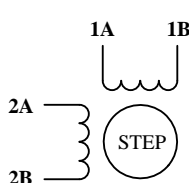

Az ábra az optocsatolt bemenet általános felépítését szemlélteti (a DIR és ENABLE bemenetek felépítése hasonló, az OPTOVCC jel azokkal közös). A fordított polaritású vezérlőjeltől az optocsatolót 1N4148 dióda védi, a bemeneti áram beállítását soros 470 Ω ellenállás biztosítja. Az optocsatolt bemeneti fokozaton OPTOVCC bemeneten biztosított 5 V feszültségnél, a STEP bemenetre juttatott 0 V vezérlő jel hatására közel 7 mA áram folyik. Ezen áram igényt a léptető impulzusokat biztosító elektronika választásánál figyelembe kell venni.

A bemeneti optocsatoló fokozat áram beállítása a 470 Ω -os ellenállás változtatásával oldható meg.

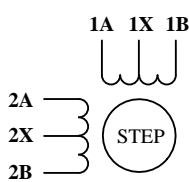
Üzemeltetés PC párhuzamos portjáról: a párhuzamos porton (a régebbi szabványos megvalósítást figyelembe véve) kétféle kimeneti pont fordul elő: az adat bit kimenetek D0..D7 esetén a beépített TTL integrált áramkörök általában 24 mA áram elnyelésére alkalmasak, míg az "open collector" -os control bit -ek 7 mA elvezetésére alkalmasak. A léptető motor meghajtó fokozat vezérlő jelei közvetlenül köthetők ezen vonalakhoz, azonban 5 V tápfeszültség (OPTOVCC) külön biztosítandó (5 V feszültség található a PC tápegység kimenetein, illetve beépített "game" port esetén azon). A párhuzamos port paramétereit a léptetőmotor vezérlő bekötése előtt ellenőrizni kell.

ALKALMAZHATÓ MOTORTÍPUSOK

4 kivezetésű bipoláris tekercselrendezésű léptetőmotor, bekötése:

1A $\Rightarrow$ M1A, 1B $\Rightarrow$ M1B, 2A $\Rightarrow$ M2A, 2B $\Rightarrow$ M2B

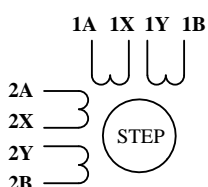
6 kivezetésű unipoláris tekercselrendezésű léptetőmotor, bekötése:

soros üzem: 1A $\Rightarrow$ M1A, 1B $\Rightarrow$ M1B, 2A $\Rightarrow$ M2A, 2B $\Rightarrow$ M2B

feles üzem: 1A $\Rightarrow$ M1A, 1X $\Rightarrow$ M1B, 2A $\Rightarrow$ M2A, 2X $\Rightarrow$ M2B

illetve: 1X $\Rightarrow$ M1A, 1B $\Rightarrow$ M1B, 2X $\Rightarrow$ M2A, 2B $\Rightarrow$ M2B

A motor terhelhetőségi és nyomatéki adatait általában unipoláris üzemmódra adják meg, ezt ez előbbi üzemmódokra a megváltozott hőleadás figyelembevételével át kell számítani.

8 kivezetésű unipoláris tekercselrendezésű léptetőmotor, bekötése:

soros üzem: 1A $\Rightarrow$ M1A, 1B $\Rightarrow$ M1B, 2A $\Rightarrow$ M2A, 2B $\Rightarrow$ M2B, 1X $\Leftrightarrow$ 1Y, 2X $\Leftrightarrow$ 2Y

feles üzem: 1A $\Rightarrow$ M1A, 1X $\Rightarrow$ M1B, 2A $\Rightarrow$ M2A, 2X $\Rightarrow$ M2B, (1Y, 1B, 2Y, 2B nincs bekötve)

illetve: 1Y $\Rightarrow$ M1A, 1B $\Rightarrow$ M1B, 2Y $\Rightarrow$ M2A, 2B $\Rightarrow$ M2B, (1A, 1X, 2A, 2X nincs bekötve)

párhuzamos üzem: (1A $\Leftrightarrow$ 1Y) $\Rightarrow$ M1A, (1X $\Leftrightarrow$ 1B) $\Rightarrow$ M1B, (2A $\Leftrightarrow$ 2Y) $\Rightarrow$ M2A, (2X $\Leftrightarrow$ 2B) $\Rightarrow$ M2B

A motor terhelhetőségi és nyomatéki adatait általában unipoláris üzemmódra adják meg, ezt ez előbbi üzemmódokra a megváltozott hőleadás figyelembevételével át kell számítani. A tekercsek bekötésénél

illetve azonosításánál figyelemmel kell lenni a tekercsek polaritására, mivel két ellentétesen felmágnesezett tekercs mágneses tere optimális esetben kiegyenlíti egymást nullára.

A bekötési mód megválasztásánál a következőket fontoljuk meg (amennyiben az adott motorra többféle bekötés is lehetséges), a tekercsek eredő ellenállásának és induktivitásának viszonya a különböző bekötési módok esetén:

(soros > feles > párhuzamos) ezért a soros üzemmódban azonos nyomaték eléréséhez kisebb áramerősség szükséges mint a többi esetben, viszont a maximálisan elérhető léptetési sebesség kisebb az induktivitás miatt (ez a relációban szereplő többi üzemmódra is vonatkoztatható).

Az áramkör kivitele félig nyitott, és a vezérlőt és tápegységet magába foglaló dobozba szerelhető. Az alumínium "L" idom egyben hűtőbordaként is funkcionál, annak fém házhoz történő csavarozásáról a hőleadás miatt gondoskodni kell, főleg 1 A fölötti áram-tartományban. Az elektronika felszerelésénél ügyelni kell arra, hogy azt szennyező anyag (főként folyadék, forgács (fémforgács)) ne érje.

Az elektronika kimenő fokozatában alkalmazott integrált áramkör a félvezető gyártó adatai alapján hőmegfutas ellen védett (azonban erről bővebb információ nem áll rendelkezésre). Az elektronika túláram és rövidzár (föld illetve tekercs-tekercs) ellen csak olvadó biztosítókkal védett, ami adott esetben a motor védelmét szolgálja első sorban (a motor földeléséről külön gondoskodni kell).

Az elektronika megrendelésénél választható opciós lehetőségek:

- a chopper frekvencia választható ettől eltérő értékben is, kisebb frekvencia (6-7 kHz) bizonyos mértékben javítja a hatásfokot, de a zajszintet emeli
- a "power save" üzemmód eltérő paraméterekkel is választható, mint az áram csökkenés mértéke illetve az aktiválási időtartam. de kisebb áramhoz kisebb nyomaték tartozik
- amennyiben a bemenetet meghajtó fokozat áram terhelhetősége több mint 7 mA, akkor választható magasabb áram értékhez beállított bemeneti fokozat is (pl. 5 V, 20 mA, ami javítja a maximális sebességet)
- amennyiben a bemenetet meghajtó fokozat (pl. párhuzamos port) forrás üzemmódban is tud biztosítani legalább 7 mA áramot, akkor választható a (+5 V és jel) helyett (GND és jel) -hez beállított bemeneti fokozat is. Ez esetben a bemenetre vezetendő +5 V nem szükséges, de ezt a terhelést nem minden kimeneti fokozat bírja.

Az elektronikára 2 év garanciát vállalok, itt Vecsésen, azonban az egyéb berendezésben okozott kárért felelősséget nem vállalok. Amennyiben az elektronika alkalmasságát illetően kétségek merülnek fel, azt 1 hónapon belül visszavásárolom, itt Vecsésen, vagy előzetes egyeztetéssel egyéb helyen és módon. A vezérlő nem alkalmazható olyan folyamatok működtetésére, ahol az elektronika meghibásodása közvetlen életveszélyt illetve jelentős kárt okozhat.

A vezérlő elektronika weboldala jelenleg: <http://www.csucsposta.hu/kvarc/index.html>

illetve ennek elérhetlensége esetén: <http://www.extra.hu/kvarckft/index.html>

Az email címem: ai1@freemail.hu

És a telefonszámom szükség esetére: +36 (29) 351-678, este.

Ábel István